

Avustavan koiran kanssa joukkoliikenteessä

Ohjeita avustavan koiran kanssa
matkustamiseen

TRAFICOM
Liikenne- ja viestintävirasto

Tähän oppaaseen on koottu tietoa avustavan koiran kanssa matkustamisesta sekä matkustajalle että henkilökunnalle.

Avustava koira on itsenäisen liikkumisen apuväline – ei lemmikki

Avustava koira on apuväline, joka on koulutettu avustamaan ohjaajaansa tai käyttäjänsä eri ympäristöissä. Avustava koira on tärkeä itsenäisen elämän ja liikkumisen edellytys ja se kulkee ohjaajansa mukana joka paikassa. Syyt avustavan koiran käyttöön eivät välttämättä näy ihmisestä ulospäin.

Avustavia koiria työskentelee ohjaajiensa tukena noin 400. Määrällisesti eniten on näkövammaisten opaskoiria. Muita avustavia koiria ovat esimerkiksi fyysisesti toimintarajoitteisten avustajakoirat, kuulovammaisten kuulokoirat, eri tavoin pitkäaikaissairaita avustavat tukikoirat sekä sairauskohtausta tai verensokerin muutoksia ilmaisevat koirat, kuten hypokoirat.

Avustavan koiran kanssa saa matkustaa joukkoliikenteessä, vaikka koiralle ei olisi tarvetta juuri matkus-

tamisen aikana ja suuri osa avustavan koiran työstä tapahtuisi kuljetustilanteen ulkopuolella.

Avustavan koiran kanssa on päästävä sellaisiinkin yleisiin tiloihin, joihin lemmikkieläinten pääsy on kielletty. Liikennevälineissä avustavia koiria ei lasketa mahdollisiin lemmikkieläinkiintiöihin. Allergisen henkilön ja avustavan koiran kanssa matkustavan on yleensä mahdollista valita joukkoliikenteessä paikka siten, että etäisyyttä jää riittävästi eläinkontaktin välttämiseksi.

Avustavan koiran tunnistaa liivistä tai valjaista

Avustava koira käyttää aina työssään tunnisteliiviä, -valjaita tai -reppua. Kun koira on työasussaan, sitä eivät saa ulkopuoliset henkilöt tai eläimet lähestyä. Avustavan koiran ohjaajalla on mukanaan tunnistekortti, jolla hän pystyy tarvittaessa todentamaan ohjaaja-asemansa.

Henkilökunnalta kaivataan tietoa ja osaamista

Työssään matkustajia kohtaavan työntekijän on tärkeää tietää, miten avustavan koiran kanssa matkustavalle ihmiselle tarjotaan syrjimätöntä palvelua asianmukaisella ja kunnioittavalla tavalla.

Koiran ohjaaja kohdataan kuten muutkin asiakkaat. On tärkeää, että avustavalla koiralla on täysi työrauha ja että sen ohjaaja saa avustavan koiransa jakamattoman huomion. Näin vältetään vaaratilanteilta ja väärinkäsityksiltä. Koiralle puhuminen, koskettaminen tai sen puoleen kumartuminen ohjaa koiraa pois ohjaajansa kontaktista.

” Kohdatessasi
avustavan
koiran, älä
kiinnitä siihen
huomiota.

Liikennöitsijöiden tehtävänä on huolehtia, että ohjeet avustavan koiran kanssa matkustamiseen ovat helposti löydettävissä verkkosivuilta ja voimassa olevien saavutettavuusvaatimusten mukaisia. On myös tärkeä varmistaa, että henkilökunta tuntee kyseiset ohjeet.

Avustavan koiran kanssa liikkuminen eri kulkuvälineissä

Ennakkoilmoitus

Avustavasta koirasta on hyvä ilmoittaa matkaa varatessa, jotta varmistat sopivan istumapaikan. Paikallisjoukkoliikenteessä ei tarvita ennakkoilmoitusta. Tässä oppaassa on ilmoitettu lainsäädännön mukaiset ennakkoilmoittamisen aikarajat. Vaikka ennakkoilmoitusta ei olisi tehty, liikennöitsijöiden tulee tehdä kohtuulliset toimet, jotta pääset matkallesi. Tarkista liikennöitsijän ohjeet ennakkoilmoittamisesta.

Matkustamisen helpottamiseksi osa liikennöitsijöistä hyväksyy ennakkoilmoituksen avustavasta koirasta lyhyemmällä aikarajalla tai jopa kokonaan ilman ennakkoilmoittautumista.

Kansainvälisessä liikenteessä avustavan koiran ohjaajan vastuulla on huolehtia koiralle kohdemaahan sekä Suomeen paluuseen tarvittavat matkustusasiakirjat ja -todistukset sekä esimerkiksi rokotukset ja loishäätö.

” Avustavan koiran kuljettaminen on maksutonta.

Avustavan koiran paikka

Avustavalle koiralle varataan tarvittaessa tilaa kulkuvälineestä, mutta sille ei tarvitse ostaa erillistä matkustuspaikkaa, esimerkiksi viereistä istuinpaikkaa. Avustavan koiran kuljettaminen on maksutonta.

Avustavan koiran paikka on yleensä ohjaajansa edessä, vieressä tai tämän jalkojen välissä. Avustava koira ei saa olla käytävien tai hätäpoistumisteiden esteenä. Avustavan koiran ohjaajan vastuulla on pitää koira hallinnassa ja huolehtia siitä koko ajan.

Taksit

Avustavan koiran mukaan tulosta on hyvä ilmoittaa jo taksia tilattaessa ja kertoa millaisen auton tarvitsee.

Avustavan koiran kanssa matkustavan on hyvä huomioida:

Ennakkotilauksen avulla tilauskeskus voi ohjata kuljetuksen taksille, joka soveltuu mahdollisimman hyvin koiran kuljettamiseen.

Henkilökunnan ja liikennöitsijän on hyvä tietää:

Koiran ohjaajalta on hyvä kysyä, missä koiran on parasta matkustaa.

Kuljettaja ei saa päästää koiraa ulos autosta ennen kuin koiran ohjaaja antaa siihen luvan.

Paikallisjoukkoliikenne

Paikallisjoukkoliikenteen kalusto on suurelta osin matalalattiaista, mikä helpottaa kyytiin nousemista avustavan koiran kanssa.

Liikennevälineessä on hyvä olla paikka, joka on varattu avustavan koiran kanssa matkustavalle. Esimerkiksi bussissa paikka on etuosassa lähellä kuljettajaa. Bussin pyörätuoli- ja lastenvaunupaikoilla koiralla ei välttämättä ole riittävää suojaa ja työrauhaa. Pyörätuolilla liikuttaessa käytetään kuitenkin bussin pyörätuoli- ja lastenvaunutilaa.

Raitiovaunu-, lähijuna- ja metroliikenteessä avustavan koiran kanssa voi matkustaa kaikissa vaunuissa ja osastoissa. Paikallisliikenteen lautoissa avustavan koiran kanssa liikkuminen on mahdollista kaikissa lautan yleisissä tiloissa.

Avustavan koiran kanssa matkustavan on hyvä huomioida:

Kulkuvälineissä on usein erillinen poistumisen pidentämispainike, jolloin ovet pysyvät tavallista pidempään auki ja poistumiseen koiran kanssa on enemmän aikaa.

Kutsuohjatussa palvelubussiliikenteessä avustavan koiran mukaan tulosta kannattaa ilmoittaa tilauksen yhteydessä.

Henkilökunnan ja liikennöitsijän on hyvä tietää:

Bussin ja raitiovaunun kuljettajan on pysähdyttävä pysäkillä opaskoiran ja valkoisen kepin kanssa odottavan matkustajan kohdalle aina kun mahdollista, ja kerrottava mikä linja on kyseessä.

Liikkumis- tai toimintaesteiselle matkustajalle tulee varata riittävästi aikaa päästä turvallisesti istumaan avustavan koiran kanssa.

Avustavan koiran kanssa saa nousta ja poistua ajoneuvosta etuoven kautta.

Kaukoliikenteen linja-autot

Avustavan koiran kanssa matkustavan on hyvä huomioida:

Kaukoliikenteen reiteillä avustava koirasta on hyvä ilmoittaa ennakoon, jotta voit varmistaa sopivan istuinpaikan.

Jos lähdet avustamiseen nimeytystä terminaalista (Kamppi), ilmoita avustavasta koirasta viimeistään 36 tuntia ennen matkaa. Varaudu myös tarvittaessa esittämään todistus koirasi koulutuksesta.

Matkustamista suositellaan bussin etuosassa. Näin asiointi tarvittaessa kuljettajan kanssa ja opastus oikealla pysäkillä pois jäämiseksi on helpompaa.

Henkilökunnan ja liikennöitsijän on hyvä tietää:

Kuljettajan on pysähdyttävä pysäkillä opaskoiran ja valkoisen kepin kanssa odottavan matkustajan kohdalle aina kun mahdollista, ja kerrottava mikä linja on kyseessä.

Kaukoliikenteen junat

Avustavan koiran kanssa voi matkustaa kaikissa matkustajaosastoissa, ravintolavaunussa ja yöjunan makuuhytissä.

Avustavan koiran kanssa matkustavan on hyvä huomioida:

Ilmoita avustavasta koirasta varausta tehdessäsi tai viimeistään 24 tuntia ennen matkaa.

Jos tarvitset matkan aikana konduktöörin apua, istuinpaikka kannattaa valita junan palveluvaunusta.

Henkilökunnan ja liikennöitsijän on hyvä tietää:

Avustavan koiran kanssa ei tarvitse matkustaa lemmikkivaunussa, koska muut eläimet voivat häiritä avustavan koiran työrauhaa.

Laivat

Avustavan koiran kanssa voi liikkua kaikissa laivan yleisissä tiloissa.

Avustavan koiran kanssa matkustavan on hyvä huomioida:

Ilmoita avustavasta koirasta varausta tehdessäsi tai viimeistään 48 tuntia ennen matkaa.

Varaudu tarvittaessa esittämään todistus koirasi koulutuksesta.

Henkilökunnan ja liikennöitsijän on hyvä tietää:

Avustavan koiran kanssa liikuminen on mahdollista laivan yleisissä tiloissa, kuten ravintoloissa ja muissa palvelu- ja asiointipisteissä.

Avustavan koiran kanssa voi majoittua myös muihin kuin eläinhytteihin, ei kuitenkaan allergiahytteihin.

Avustavien koirien ulkoilutuspaikan on hyvä olla esteettömässä paikassa.

Lennot

Turvataarkastuksessa avustavat koirat tarkastetaan käsin, samoin kuin matkustajat, joilla on koiran lisäksi käytössään muita apuvälineitä, kuten pyörätuoli. Avustavan koiran kanssa

saa kulkea kaikissa lentoaseman yleisissä tiloissa, ravintoloissa ja myymälöissä.

Helsinki-Vantaan lentoasemalla avustettaville matkustajille on esteettön turvatarkastuslinja. Koirille on muun muassa vesipisteitä ja koirien käymälöitä.

Avustavan koiran kanssa matkustavan on hyvä huomioida:

Ilmoita avustavasta koirasta lentoyhtiölle varauksen yhteydessä tai viimeistään 48 tuntia ennen lähtöäsi.

Huolehdi koiralle kohdemaahan sekä Suomeen paluuseen tarvittavat matkustusasiakirjat ja -todistukset sekä esimerkiksi rokotukset ja loishäätö.

Varaudu tarvittaessa esittämään todistus koirasi koulutuksesta.

Henkilökunnan ja liikennöitsijän on hyvä tietää:

Avustavan koiran turvatarkastuksesta on hyvä keskustella koiran ohjaajan kanssa.

Avustava koira tulee kuljettaa maksutta lentokoneen matkustamossa.

Huolehdi, että avustavalla koiralla on riittävästi tilaa matkan aikana.

Lisätiedot:

www.traficom.fi/esteettomyys

www.traficom.fi/fi/liikenne/matkustajan-oikeudet

Liikenne- ja viestintävirasto
Traficom

2024

PL 320, 00059 TRAFICOM
p. 029 534 5000

TRAFICOM
Liikenne- ja viestintävirasto